

Z P R Á V Y

ných otázek do praktického vzdělávání pracovníků oboru cestovní ruch.

Druhé téma by se týkalo způsobů vzdělávání na školách cestovního ruchu v evropských zemích, s cílem najít shody, rozdíly a tendence, které by mohly vést k inovacím nabízených oborů, k zpřesnění definice profilu absolventa a ve svých důsledcích i k příslušným akreditacím.

Na konferenci došlo také ke shodě v tom, že další spolupráce českých a zahraničních odborníků by se měla v budoucnosti týkat rovněž konkrétních projektů jednotlivých klíčových, zejména ekonomických disciplín. V sekcích byly již některé připravované mezinárodní projekty představeny. Bude to skriptum a publikace o historických zdrojích současného vývoje cestovního ruchu a jeho perspektiv v zemích EU. VŠO předložila k diskusi také návrh na česko-německou spolupráci na tématu Praha, křižovatka kultur. Toto téma by mělo objasnit hlavní zdroje a vzájemné působení české, německé a židovské kultury v podmínkách Prahy v 19. a 20. století.

Na projektu se budou podílet historici a kulturní historici České republiky, jakož i specialisté z němec-

kých vysokoškolských pracovišť. Další námět v oblasti výuky jazyků by se mohl týkat dvou aspektů. Jednak je třeba posoudit možnost, zda a jak reagovat na očekávaný nárůst turistických cest obyvatel Dálného východu do Evropy rozšířením nabídky výuky cizích řečí o orientální jazyky, např. čínštinu, arabštinu či japonštinu. Druhý úkol by se týkal přípravy na zavedení části výuky v klíčových oborech v některém z cizích jazyků. To by umožnilo studentům partnerských škol daleko více využívat výměnných stáží, usnadnilo uznávání kreditů a uvolnilo absolventům snadnější cestu na uplatnění na mezinárodním trhu práce a na začlenění v evropském prostředí.

Kontaktní adresa:

Vysoká škola obchodní, o.p.s.
Masná 13
110 00 Praha 1
Sekretariát školy
Spálená 14
110 00 Praha 1
Tel.: 224 076 011
Fax: 224 076 336
E-mail: vso-praha@seznam.cz
Internet: <http://www.vso-praha.cz>

- rvo - - vča -

KABINET INTERKULTURNÍCH STUDIÍ PŘI KATEDŘE SOCIOLOGIE A ANDRAGOGIKY FF UP V OLOMOUCI

Vznik Kabinetu interkulturních studií (dále KIS) jako součásti katedry sociologie a andragogiky FF UP bezprostředně souvisí s potřebou vytvořit na akademické půdě prostor pro studium nových sociálních jevů, které se objevily v souvislosti s dynamickým vývojem migrace a jejími proměnami v globálním prostředí. Proces globalizace a související sociální změny otevírají prostor pro hledání a definování nového vztahu mezi individuem a společností, význa-

mu občanství, konstruování nových identit a obecně i chápání humanity.

Objevují se nová témata a hledají se odpovědi na otázky po povaze a perspektivách současné společnosti. Jaká bude česká společnost, jak ji ovlivní rostoucí podíl imigrantů? Zkušenosti nových kulturních střetů a prolínání, stejně tak i eroze sociální soudržnosti, volby integračních strategií či spor o povahu rovnos-

ti, jsou příznakem tvořící se kulturní rozmanitosti. V této souvislosti vznikají nové koncepty, sociální teorie a rozvíjí se sociálně-vědní metodologie. Mezi koncepty lze zařadit koncept etnicity a etnického konfliktu, nacionalismu, multikulturalismu, pluralismu, transnacionalismu, etnické revitalizace, rekonstrukce komunit apod. Korigují se migrační teorie a hledá vhodný rámec pro zachycení hlavních rysů tzv. nové migrace. Česká společnost prošla po roce 1989 řadou změn, jejichž součástí byl rostoucí zájem veřejnosti i vědecké obce o etnické skupiny, menšiny a interetnické vztahy. V České republice jsou vytvořeny nebo se vytvářejí etnické komunity, migranti se na území České republiky usazují buď trvale nebo dočasně. Vznikají různé formy a podoby subkultur, které odrážejí zejména povahu migračních vln.

Úsilí založit KIS vzešlo z růstu důležitosti nových sociálních jevů, jejich dostatečného rozšíření, zejména v poslední dekádě, doposud malé pozornosti věnované tématu ze strany vědy, rostoucímu profesionálnímu zájmu a společenské poptávce po výzkumu v této oblasti. Disciplína leží na pomezí několika vědních oborů a charakterizuje ji také přímá aplikovatelnost do praxe a spojení se sociální realitou.

Na přední místo je kladena otázka po povaze společnosti v blízké budoucnosti. Bude společností sociálně soudržnou, multikulturní nebo společností dezintegrovanou, rizikovou? Jak bude dosaženo sociální integrace a jaké budou interakce mezi migranty, sociálními skupinami a společenským systémem v „českém“ prostředí? Sociální integrace je poměrně složitým aktem, procesem začlenění se jako rovného do společnosti, má svou dynamiku a je významná pro životaschopnost společenského systému. V české společnosti se také vytvořily jednotlivé typy diskurzů, se svými podmínkami existence, mezemi a vzájemně různými vztahy. V jejich občasných střetech zaznívá vzájemná nesmiřitelnost a odmítání. Absentuje jejich prolínání, reflexe a vzájemný polylog.

Studium nových interkulturních sociálních jevů vyžaduje interdisciplinární přístup. KIS vychází z teoretických zdrojů sociologie a v oblasti aplikace ze sociální práce. Svým interdisciplinárním založením čerpá z religionistiky, etnografie, kulturní antropologie, etnologie, kulturologie, psychologie, sociolingvistiky, historie, demografie a geografie. Svým založením je kabinet inovativní, neboť jeho předmětem je studium

nových sociokulturních jevů. Zaměřuje se na oblasti dynamického překotného dění, kde dochází k různým střetům a výměnám.

Nabídka Kabinetu interkulturních studií je strukturována do dvou oblastí. Pokrývá jednak teoretické základy včetně výzkumných záměrů, ale také nabízí bezprostřední aplikace pro praxi. V rovině vědecko-výzkumné činnosti se kabinet zaměřuje na několik oblastí: na studium nových sociálních jevů interkulturní povahy a procesu integrace, na studium diskurzů, mapování metod a technik výzkumů v interkulturní oblasti a realizaci výzkumných záměrů v oblasti interkulturních studií.

Jak už bylo řečeno, proměny migrační situace v České republice a narušování homogenního složení populace jsou zdrojem výskytu nových jevů interkulturní povahy. Mezi základní otázky patří, jak je či bude dosahováno sociální integrace a jaké povahy budou interakce mezi migranty, sociálními skupinami a společenským systémem. Cizinci se ponejvíce pohybují v prostorách postindustriálních měst a usazují se – krátkodobě nebo trvale. Zabydlují se v prostoru (proces homebuildingu) a vstupují do interakcí se svým okolím. Vznikají komunity, již vzniklé se rozvíjejí a v prostředí rodin a komunit jsou produkovány nové formy sociálních identit a vědění. Imigranti se integrují více či méně úspěšně, jsou vystaveni hrozbě sociálního vyloučení, volí různé životní strategie a taktiky. Migrace, proces usazování a integrace však nese také rizika, na něž můžeme nahlížet z hlediska jedince, sociální skupiny či společenského systému. Jistá témata jsou doposud tabuizována, mezi ně patří zejména jevy související s nelegální migrací. Studium diskurzů patří k inovativnímu příspěvku KIS. V České republice je zformovaly diskurzy veřejné, intelektuální, expertní a etnické. V jejich občasných střetech zaznívá vzájemná nesmiřitelnost a odmítání, přičemž absentuje jejich prolínání, které by vytvořilo prostor pro střety, výměny a porozumění významům. KIS diskurzy reflektuje a vytváří prostor pro polylog různorodých přístupů.

Kabinet v rámci obsahového záměru reflektujícího diskurzivní přístup vytváří prostor pro výměny informací a vědění jak v rámci univerzity, tak i mimo ni. Podílí se na výuce fakulty a pořádá vzdělávací kurzy. Příkladem byl vzdělávací seminář „Interkulturní dovednosti a jejich využití ve styku s migranty“, který

byl určen pro zaměstnance úřadů, neziskových organizací, zaměstnance měst a obcí, sociální a pedagogické pracovníky a další zájemce. Seminář byl členěn do čtyř tematických bloků. Bloky se zaměřily na migraci, charakteristiku nově příchozích imigrantů, možnosti začlenění imigrantů do společnosti a efektivní interkulturní komunikaci. Seminář byl interaktivní a nabízel jak teoretické znalosti, tak i praktická cvičení rozvíjející interkulturní dovednosti. Konal se v červenci 2005 na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci ve dvou cyklech. Absolventi získali osvědčení o absolvování semináře. Seminář vytvořil prostor pro výměnu zkušeností a názorů, hledal odpovědi na otázku, proč

lidé migrují, jaké jevy migraci provázejí a jak může stát či region na frekventovanou přítomnost imigrantů reagovat. Zaměřil se na popis migrační situace v České republice, aktuální stav, hlavní imigrační komunity a status imigrantů, přičemž zohlednil zejména tzv. nové imigrantské skupiny. V jednom z bloků seznámil účastníky s různými rovinami integrace na úrovni kulturní, sociálně-ekonomické a občansko-politické v kontextu integrační politiky ČR a také na příkladech vybraných zemí Evropské unie. Seminář uzavřel část věnující se efektivní interkulturní komunikaci a předcházení vzniku konfliktních situací. Informace o kurzu lze nalézt na webových stránkách univerzity.

- dto -

